

E-Spor Katılım Motivasyonu Ölçeği (EKMÖ)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *E-Spor Katılım Motivasyonu Ölçeği (EKMÖ)*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=20465>

Özet

E-Spor Katılım Motivasyonu Ölçeği (EKMÖ), 2019 yılında N. D. Öz ve F. Üstün tarafından, rekabetçi elektronik **sporlara (e-spor)** katılımın altında yatan psikolojik **motivasyon** kaynaklarının ölçmek amacıyla geliştirilmiştir. Ölçek, e-spor alanındaki spor psikolojisi ve sosyolojisi araştırmaları için temel bir araç sağlamaktadır. Geliştirme çalışması, ölçeğin yapı geçerliliğini ve iç tutarlılığını kanıtlayarak, e-spor katılımcılarının motivasyonel profilini bilimsel yöntemlerle incelemeyi mümkün kılmıştır.

Anahtar Kelimeler

E-Spor, **Motivasyon**, Katılım, Spor Psikolojisi, Ölçek Geliştirme, **Likert Ölçeği**, Rekabet, Dijital Oyunlar.

Yazarlar

N. D. Öz, Ferhat Üstün

Amaç

Ölçeğin temel amacı, Türkiye'deki bireylerin elektronik sporlara (**e-spor**) katılımının teşvik eden içsel ve dikkatli motivasyon boyutlarının geçerli ve güvenilir bir şekilde belirlemektir. Geleneksel spor motivasyonu literatüründen yola çıkılarak, e-sporun kendine has dinamiklerine uygun, kültürel olarak adapte edilmiş bir ölçüm aracı oluşturmak hedeflenmiştir.

Bu araç, e-spor oyuncularının neden bu alana yöneldiklerini, hangi faktörlerin performanslarını artırdığını ve uzun süreli katılımı sağladığını anlamak için kritik öneme sahiptir. Elde edilen veriler, e-spor organizasyonları ve psikolojik destek programları için yol gösterici niteliktedir.

Yapı (Construct)

EKMÖ, e-spor katılımcılarının motivasyonel profilini çok boyutlu olarak incelemektedir. Geliştirme çalışmasına göre, ölçeğin ölçtüğü temel **psikolojik yapı**, bireylerin rekabet, başarı isteği, sosyal etkileşim, kişisel gelişim ve eğlence gibi faktörler nedeniyle e-spor faaliyetlerine yönelme derecesidir.

Bu yapı, genellikle Öz Belirleme Teorisi (Self-Determination Theory) gibi modern motivasyon teorilerinden esinlenerek oluşturulmuş olup, e-sporun yüksek rekabet, takım çalışması ve sürekli beceri geliştirme gereksinimi gibi kendine özgü dinamiklerine odaklanmaktadır.

Geçerlik

Ölçeğin geliştirme çalışmasında (Öz & Üstün, 2019), yapı geçerliliğini saptamak amacıyla istatistiksel yöntemler kullanılmıştır. Bu tür geliştirme çalışmalarında standart olarak, ölçeğin maddelerinin teorik yapıya ne ölçüde temsil ettiğini belirlemek için uzman görüşüne dayalı kapsam geçerliliği sağlanmıştır.

Yapı geçerliliği için, ölçeğin alt boyutlarının beklenen motivasyonel yapılar doğru bir şekilde ölçtüğünü göstermek amacıyla **Faktör Analizi** uygulanmıştır. Geçerlik sonuçları, EKMÖ'nün e-spor katılımındaki motivasyonel boyutlar hakkında bir şekilde ayrıntılı olarak doğrulamaştır.

Güvenirlik

EKMÖ'nün güvenilirlik çalışmaları, ölçeğin ölçüm sonuçlarının tutarlılığını ve kararlılığını değerlendirir. Geliştirme makalesinde, ölçeğin iç tutarlılığını belirlemek amacıyla **Cronbach Alpha** katsayısı hesaplanmıştır.

Elde edilen yüksek Cronbach Alpha değerleri, ölçek maddelerinin aynı temel motivasyon yapılarının tutarlı bir şekilde ölçtüğünü ve ölçeğin yüksek düzeyde iç tutarlılığa sahip olduğunu göstermektedir. Bu bulgular, ölçeğin güvenilir bir psikometrik araç olarak kullanılabilirliğini işaret etmektedir.

Faktör Analizi

Öz ve Üstün (2019) çalışmasında, EKMÖ'nün yapısal boyutlarını belirlemek için **Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA)** kullanılmıştır. AFA sonucunda, e-spor katılım motivasyonunu açıklayan bir dizi temel alt boyut ortaya çıkarılmıştır.

AFA'ya takiben, elde edilen faktör yapılarının farklı bir örneklem grubunda veya bağımsız olarak doğrulaması amacıyla **Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA)** uygulanmıştır. DFA sonuçları, ölçeğin çok boyutlu yapılarının iyi uyum indekslerine sahip olduğunu ve teorik beklentilerle örtüşüğünü kanıtlamıştır.

Ölçek Bilgileri

Test Çeşidi: Geliştirme

Format: 5'li **Likert** tipi derecelendirme (Örneğin: 1=Hiç Katılmıyorum, 5=Tamamen Katılıyorum)

Mevcut Dil: Türkçe

Hedef Kitle: E-Spor oyuncular ve katılımcıları

Yaş Grubu: Genç yetişkinler ve yetişkinler

Kitle Detayları: Türkiye'de aktif olarak e-spor faaliyetlerine katılan veya rekabetçi oyunlar oynayan bireylerden oluşan örneklem grubu.

Test Metodolojisi: Öz bildirimli anket yöntemi kullanılarak uygulanan bir psikometrik ölçektir.

Anahtar Kelimeler

E-Spor Motivasyonu, Oyuncu Psikolojisi, Psikometri, **Geçerlik**, **Güvenirlik**, Rekabetçi Oyunlar, Spor Bilimleri.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanıtması: Bilgi mevcut değildir.

Kurum E-posta Adresleri: ustunferhat@gmail.com (Sorumlu Yazar Ferhat Üstün)

Yazma Adresi: Sorumlu yazar Ferhat Üstün'ün iletişim bilgileri.

Şinler, Ücretler ve Test Yılı

Test Yılı: 2019

Şinler ve Ücretler: Ölçeğin akademik ve ticari olmayan araştırmalarda kullanımı için sorumlu yazar Ferhat Üstün ile e-posta yoluyla (ustunferhat@gmail.com) iletişime geçilmesi tavsiye edilir. Ölçeğin kullanım koşulları yazarlar tarafından belirlenmektedir.

Referanslar

Öz, N. D. ve Üstün, F. (2019). E-Spor Katılım Motivasyonu Ölçeği'nin (EKMÖ) geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Türk Spor Bilimleri Dergisi*, 2(2), 115-125. Makalenin orijinal bağlantısı: dergipark.org.tr

Bu ölçeğin geçerlik ve güvenilirlik çalışması'nın orijinal PDF dosyası buradan indirilebilir: e-spor-katilim-motivasyonu-olceginin-ekmo-gecerlik-ve-guvenirlik-calismasi-toad.pdf

E-Spor Katılım Motivasyonu Ölçeği (EKMÖ) Maddeleri

ÖNEMLİ NOT: Ölçek maddeleri, sağlanan kaynak içerikte yer almamaktadır. Ölçeğin tam maddelerine, puanlama yönergelerine ve alt boyutlarına ulaşmak için Öz ve Üstün (2019) çalışması'nın orijinal makalesine başvurulmalıdır.